

'Autisten zijn precieze, betrouwbare werknemers'

Foto: Flickr.com - CCBY vancouverfilmschool

In het onderwijs valt veel te winnen, vindt de Nederlandse Vereniging voor Autisme. "Als iemand met autisme heel goed is in techniek maar slecht in taal, zouden we die techniek op een hoog niveau moeten aanbieden zonder dat hij ook Frans en Duits op hoog niveau moet kunnen."

Grote bedrijven halen graag jonge werklozen met autisme binnen. Onder meer Philips, ASML en DAF beginnen een gezamenlijk project om jonge computerspecialisten met autisme een opleiding en baan te bieden.

Mariska Orbán

Extreem goed met cijfers en computers, punctueel, precies, betrouwbaar, een inzet van 200 procent gecombineerd met een hyperfocus. Veel mensen met autisme hebben toptalenten waarmee ze een grote aanwinst kunnen zijn voor bedrijven. Aan de andere kant hebben veel bedrijven een gezamenlijk probleem: een gebrek aan werknemers met veel kennis van computers en van hacken, de 'ethische hackers'. Dat zijn niet alleen mensen die in de normale kaartenbakken van uitzendbureaus of het UWV zitten, maar ook jonge ICT-liefhebbers die als hobby veel weten van computers. Daarom werven de bedrijven actief onder jongeren die uitvallen op school of bij een studie.

Hard nodig

Volgens de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) neemt de belangstelling vanuit het bedrijfsleven voor deze groep toe. En dat is hard nodig, vindt woordvoerder Jodi Luyckx van de NVA. "Van alle volwassen mensen met autisme, heeft slechts 40% een betaalde baan of werkt als zelfstandige. Slechts 30% verdient genoeg om geen uitkering te ontvangen", vertelt ze. De overige 70% is afhankelijk van de Bijstand of een Wajong-uitkering "Ze hebben moeite een baan te krijgen en te houden. Een sollicitatiegesprek, een vergadering of een vrijdagmiddagborrel kan een ramp zijn voor ze. Ook werken ze niet graag in een drukke kantoorruimte. Maar als je een beetje rekening met ze houdt, zijn het precieze, betrouwbare werknemers die we goed kunnen gebruiken in het bankwezen, bij wetenschappelijk onderzoek, ICT en techniek."

Anderhalf procent

Dat ziet ook Philips. De jonge werknemers die hier meedoen aan het project, krijgen de mogelijkheid een hbo-diploma te halen en krijgen een aangepaste werkplek. "Philips werkt al 25 jaar met mensen die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt", vertelt woordvoer-

der Eric Drent. "Op jaarbasis bieden we tweehonderd van zulke mensen een jaarcontract aan, dat is anderhalf procent van onze 13.000 werknemers. Hier komt dit nieuwe project bovenop."

Participatiewet

Volgens Philips is de Participatiewet, die het bedrijfsleven dwingt banen te creëren voor arbeidsgehandicapten, niet de reden voor de inspanningen. Het bedrijf heeft eerder positieve ervaringen opgedaan met autistische werknemers in het project 'Test engineers'. Met medewerking van het UWV, een jobcoach en een klinisch psycholoog konden autisten aan de slag en het resultaat was positief voor zowel de werknemers als de werkgever. Niet alleen in Nederland investeren grote bedrijven in mensen met autisme. Vorig jaar kondigde Microsoft al aan dat het met veel meer mensen met autisme wil werken. Minstens één procent van zijn werknemers moest autistisch zijn. Ook softwarebedrijf SAP probeert de komende jaren honderden mensen met autisme aan te nemen.

Koudwatervrees

Toch hebben veel bedrijven nog altijd koudwatervrees, zo blijkt. ITVita, een bedrijf dat autistische jongeren opleidt in technische en ICT-vakken, heeft tientallen talenten klaarstaan. Het bemiddelingsbureau heeft 120 jongeren opgeleid, van wie tientallen bij bedrijven aan de slag zijn gegaan. Maar bedrijven stellen nog veel te weinig plekken beschikbaar, vindt het bureau.

"De verandering zou moeten komen in het onderwijs", ziet Jodi Luyckx. "Dat moeten meer maatwerk gaan leveren. Als iemand met autisme heel goed is in techniek maar slecht in taal, zouden we die techniek op een hoog niveau moeten aanbieden zonder dat hij ook Frans en Duits op hoog niveau moet kunnen."

Ook vindt Luyckx dat docenten meer over autisme moeten weten. "Zelfstandig werken en werken in groepjes is voor de meeste mensen met autisme moeilijk. Ik ken iemand die hier zo'n hekel aan heeft, dat hij het werk voor het hele groepje alleen maakt, zodat hij niet samen hoeft te werken. De rest vindt het prima: hij werkt zo zorgvuldig dat ze gegarandeerd een hoog cijfer halen zonder dat ze er zelf iets voor hoeven doen. Als deze jongeren in hun opleiding leren hun talenten te ontplooiën en hiervoor een diploma krijgen, durven bedrijven ze ook sneller aan te nemen." +

Witbalans

Foto: Leo IJsvelt

In mijn kleuterjaren – ik herinner het mij nauwelijks, maar ik beschik over fotografisch bewijs – droeg ik wel eens meisjeskleden. Dat zat zo: mijn oudere buurmeisjes zagen in mij een leuke levende pop, die zij naar hartenlust konden opdoffen. Aan de genoemde foto's te zien

had ik er zelf ook best lol in. Trauma's heb ik er in elk geval niet aan over gehouden.

Iets later – dat herinner ik mij nog wel levendig – heb ik wel eens meisjes gespeeld gevraagd aan de goedheiligman. Een ingenieus werktuig van knalroze kunststof om modetekeningen mee te vervaardigen. De goedheiligman zal erom gefronst hebben, maar in zijn onmetelijke wijsheid heeft hij het me guluit gegeven. Wetend: het zal wel een fase zijn. Dat was het ook. Mijn Frans Molenaar-ambities bleven tot dat ene stuk gespeeld beperkt, dat na drie weken afgedankt in de een of andere hoek verdween.

Was ik nu, drie decennia later, een opgroeiend kind geweest, dan was ik met mijn gedrag danig in de problemen gekomen. De school had een psycholoog, een orthopedagoog en een maatschappelijk werker op me afgestuurd, ik werd gedwongen naar documentaires van Arie Boomsma te kijken, ellenslange gesprekken moest ik voeren, waarbij de hulpverlener van dienst zalvend zou zeggen: "Je hoeft niet te kiezen of je een jongen of een meisje bent. Mag. Maar het hoeft niet per se." En voor je het wist – ik was nu eenmaal een uitermate braaf en meegaand kind, zo bleek al wel uit de anekdote met mijn buurmeisjes – lag ik na een forse hormoonbehandeling op de operatietafel, en werd ik nadien als Antoinette op het schild gehesen als een emancipatoir rolmodel voor velen die "twijfelen over hun geslacht".

In één van de talloze obligate jaaroverzichten die de dagbladen recentelijk publiceerden, werd 2015 juichend het 'jaar van de transgender' genoemd. De voormalige topsporter Bruce Jenner, die zich in juni met veel bombarie als Caitlyn presenteerde, geldt daarbij natuurlijk als hét boegbeeld. Dat uitgerekend deze knuffeltransgender nu aangeeft weer een man te willen worden omdat hij zich zo eenzaam voelt, dat meldde het artikel in kwestie niet. Wel dat transgenders bovengemiddeld vaak eenzaam, depressief en suïcidaal zijn, maar dat werd enkel aangevoerd als 'bewijs' dat er nog werk aan de winkel is qua acceptatie en emancipatie.

Vroeger werd iemand die meende dat hij Napoleon was opgesloten in een gesticht – ik geef ogenblikkelijk toe dat dat ook niet het optimale antwoord was. Maar tegenwoordig krijgt zo iemand prompt een beenverkleinende operatie en het commando over het complete Franse leger. Dat lijkt mij een nog slechter antwoord. Mensen die verward, ongelukkig en eenzaam zijn, hebben liefde nodig, professionele zorg en gewoon menselijk gezelschap – geen bevestiging in hun wanen.

2015 was het jaar van de transgender. Laat 2016 in hemelsnaam het jaar van wat meer gezond verstand zijn.

Anton de Wit
Zie www.antondewit.nl.

